

Anna Huhtala

KUOHUTTAVA KUOLEMAN- RANGAISTUS

Veritekoja ja tuomioita Suomessa
1926–1938

BAZAR

Ensimmäinen painos

© Anna Huhtala ja Bazar Kustannus 2025

Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-403-750-1

Taitto Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@bazarkustannus.fi

SISÄLLYS

Johdanto – Oikeudenkäynti Valkealassa	7
---	---

VIINAN KIROJA SISÄLLISSODAN VARJOSSA

Taavetin ryöstömurha.....	23
---------------------------	----

HUONOJA MUTTA MYYVIÄ UUTISIA

Kolmekymmentäluvun seksuaalimurhat	55
--	----

POLIITTINEN KUOLEMANRANGAISTUS

Onni Happosen murha.....	103
--------------------------	-----

KANSAN OIKEUSTAJUN TULKIT

Ulvilan rukoushuoneen palo ja muita henkirikoksia 30-luvun puolivälissä	153
--	-----

AMMATTIKUNNAN HENGEN TURVAN PUOLESTA

1920–1930-lukujen autokuskimurhat.....	215
--	-----

Jälkikirjoitus – Kuolemanrangaistus ja historiantutkimuksen tärkeys	239
Kiitokset.....	247
Loppuviitteet	249
Liite 1.....	281
Lähteet ja kirjallisuus	283

JOHDANTO

OIKEUDENKÄYNTI VALKEALASSA

Nää rivit teille kertovat
taas viestin suruisen,
ja senpä kaikki muistavat
sen teon verisen.

Se teko, joka tapahtui,
nuorelle neidolle,
hän äsken senko kukostui,
kukkimaan kansalle.

Hän Sirkka oli nimeltään
ja Sirkan kaltainen
juur' seitsemäntoist' ijältään
ja neito kaunoinen.¹

Oikeudenkäynti Valkealan kirkonkylässä kesti lopulta vain kaksi tuntia. Sen aikana oli kuultu yhteensä kahta-toista todistajaa, mutta heidän kertomastaan ei ilmennyt

mitään uutta. Syytetty puolestaan ei halunnut täydentää tai muuttaa poliisi kuulusteluissa antamaansa lausuntoa tai tunnustusta. Sää oli helteinen – aivan kuten se oli ollut rikoksen tapahtuessa lähes kuukautta aiemmin. Elohopea kipusi 25 asteeseen, ja aurinko paistoi pilvettömältä taivaalta. Tunnelma oikeussalissa oli rauhallinen, vaikka heinäkuinen veriteko oli kuohuttanut lähialueen asukkaita koko kesän ajan. Oikeudenkäynti oli jouduttu siirtämään Kouvolaan Valkealan kirkonkylän käräjätaloon mielenosoitusten välttämiseksi, ja syytetty oli kuljetettu aamulla paikalle poliisisaattueen turvaamana.²

Oikeudenkäynnissä otetussa valokuvassa syytetty seisoo vangin vaatteissa oikeuden puheenjohtaja Eero Katajarinteen edessä. Pää on hieman painuksissa. Puheenjohtajan pöydän eteen on aseteltu pienempi vaalea pöytä, jonka liinalla peitetyn kannen päällä lepää luultavasti todistajien valaa varten auki aseteltu Raamattu. Ikkunasta lankeaa kesäaurion kirkas valo. Yleisöä salissa ei ole, koska tuomarin päätöksellä oikeudenkäyntiä sai seurata vain lehdistön edustajat. Kenties syynä oli tapauksen poikkeuksellinen raakuus mutta varmasti myös rikoksen paikkakuntalaisissa aiheuttama suuttumus ja siitä kummunneet levottomuudet.

Työmies Tuomas Narinen tuomittiin oikeudenkäynnin lopuksi Sirkka Sihvolan murhasta kuolemaan. Julkisuudessa ankarinta tuomiota oli vaadittu koko kesän ajan. Myös yleinen syyttäjä sekä asianomistaja,

Syytetty Tuomas Narinen seisoo oikeuden puheenjohtajan edessä hattu kourassa. Ikkunasta lankeava auringonvalo on toisaalta mahdollistanut kuvan ottamisen, mutta samalla se luo oudon kontrastin oikeudenkäynnin vakavuudelle. Kuva: *Uusi Suomi* 18.8.1938.

uhrin isä, vaativat syytetyille ”erittäin raskauttavien asiahaarojen vallitessa tehdystä väkisinmakaamisesta, murhasta ja ruumiinhäpäisemisestä lain sallimaa korkeinta rangaistusta” eli kuolemaa. Tuomas kuunteli tuomionsa rauhallisena, mutta tavattuään veljensä käräjätalon sivuhuoneessa oikeudenkäynnin päätteeksi oli hän pillahtanut lohduttomaan itkuun.³

Elokuun 10. päivänä vuonna 1938 ei vielä tiedetty, että kyseisenä päivänä langetettu kuolemantuomio tul-taisiin vahvistamaan myös hovioikeudessa. Se oli harvi-naista, mutta ei ennenkuulumatonta. Vuodesta 1917 lähtien kuolemantuomioita oli langetettu Suomessa keskimäärin yksi vuodessa, mutta 30-luvun puolivälin jälkeen tahti kiihtyi niin, että vuosina 1935–1938 ali-oikeuksissa kuolemaan tuomittiin yhteensä 14 ihmistä. Kaikki Suomessa maailmansotien välillä langetetut kuolemantuomiot kumottiin viimeistään korkeimmassa oikeudessa.⁴

* * *

Lähes kaksi kuukautta aiemmin, 16. päivä heinäkuuta 1938, Sirkka Sihvolan poikaystävä oli ollut soutamassa Lappalanjärvellä. Noin neljältä iltapäivällä hän ohjasi veneensä pienen saaren rantaan. Poika ei ollut varma sovitusta: oliko Sirkan ja hänen ollut tarkoitus tavata rannalla työväenopiston kesäkodin luona ja soutaa yh-dessä Verkkosaareen vai tavata saarella? Päästyään saa-reen hän huomasi Sirkan käyttämän kanootin nököttä-vän rantakalliolla. Sirkka oli siis tullut jo edeltä paikalle nauttimaan aurinkoisesta säästä. Tyttöä ei kuitenkaan näkynyt missään. Ehkä hän oli uinut lähellä sijaitsevalle toiselle saarelle? Kun Sirkkaa ei löytynyt sieltäkään, pa-lasi nuori mies takaisin Verkkosaareen. Kanootin läheltä

poika löysi kumppaninsa riekaleisen uimapuvun sekä verijälkiä. Säikähtäneenä hän matkasi rantaan, etsi lähimmän puhelimen ja soitti poliisille.⁵

Samana iltana, hieman ennen puolta yhdeksää järeellä etsintöjä tekevät poliisit törmäsivät Tuomakseen, joka oli soutelemassa uistinta. Hermostuneen oloinen nuori mies kertoi, ettei ollut nähnyt Verkkosaaren lähistöllä mitään poikkeavaa. Miehen käytös oli kuitenkin siinä määrin epäilyttävää, että poliisi pyysi hänet mukaansa Verkkosaareen ja sieltä lopulta Kouvolan poliisivartioon. Siellä suoritetuissa tarkemmissa tutkimuksissa Tuomakseen vaatteista ja puukosta löydettiin verijälkiä, joita oli yritetty puhdistaa. Tunnustus tuli lopulta nopeasti.⁶

Sirkka Sihvola kuvattuna
vain muutama viikko ennen
kuolemaansa. Kuva: *Helsingin
Sanomat* 18.7.1938.

Seuraavana aamuna Tuomas osoitti sukeltajalle paikan, johon hän oli Sirkkan ruumiin upottanut. Voikkaan tehtaassa sukeltajan avustuksella Lappajärvestä nostettiin nuoren tytön silvottu ruumis. Tytön kaula oli isketty puukolla auki. Vaatteet oli revitty ja ihoa viillelty eri puolilta. Saarella tehdyissä tutkimuksissa selvisi myös, että Sirkka oli yrittänyt panna murhaajalleen vastaan ja paennut hädissään kohti rantaa.

Murhan tarkempi motiivi ei koskaan selvinnyt. Sanomalehdet kirjoittivat, että Tuomas oli halunnut kostaa Sirkkan poikaystäväille ja että hän olisi ollut heikon mielen-terveytensä vuoksi hoidossa. Tiedot eivät kuitenkaan pitäneet paikkaansa. Tuomas tuskin tunsi Sirkkaa saati tämän poikaystävää. Hoidossa taas oli Tuomaksen sijasta ollut hänen veljensä. Kuulustelujen perusteella näytti siltä, että Tuomas oli päätenyt Verkkosaareen samaan aikaan Sirkkan kanssa lähinnä sattumalta. Hän oli juonut alkoholia, mutta ei todistajien mukaan ollut kovassa humalassa. Omien sanojensa mukaan hän oli nähnyt Sirkkan istuvan kalliolla ja päättänyt lähteä tämän luokse.⁷

Lyhyen sananvaihdon jälkeen Tuomas oli käynyt Sirkkan kimppuun, raiskannut tämän ja iskenyt lopuksi puukon tytön kaulaan. Tämän jälkeen Tuomas oli raahannut ruumiin veneeseensä ja kuljettanut sen pitemmälle järvelle. Siellä hän oli kipannut ruumiin veteen.⁸

Kouvolassa ja sen lähialueilla raaka rikos aiheutti suurta kuohuntaa. Tuomas oli määrätty kuljettaa Viipuriin

odottamaan oikeudenkäyntiään, mutta raivostunut ja mieltään osoittava väkijoukko esti häntä saattavaa poliisia nousemasta junan kyytiin Kouvolassa. Väkeä oli saapunut Kuusankoskelta asti katsomaan murhamiestä. Lopulta syytetty vietiin salaa Utin asemalle. Väkijoukon ehdittyä asemalle oli juna kohti Viipuria ehtinyt jo lähteä. *Kouvolan Sanomat* käsitteli Sirkan murhaa pääkirjoituksessaan torstaina 21. heinäkuuta eli viisi vuorokautta henkirikoksen jälkeen. Lehden mukaan ”epäterveet raakalaisihmiset olisi kerta kaikkiaan poistettava elävien mailta”. Lehti myös vetosi naisten ja lasten turvallisuuteen, joka pystyttäisiin kirjoituksen mukaan takaamaan vain ankarampien rangaistusten avulla.⁹

Pääkirjoituksessa viitattiin myös vain kaksi viikkoa aiemmin Pieksämäellä tapahtuneeseen Kirsti Rossin murhaan. Tyttö oli lähtenyt sunnuntai-iltapäivänä 3. heinäkuuta kotoaan kävelemään kohti paikkakunnalla vierailuvaa Suomen Tivolian, jossa hänen siskonsa oli töissä. Kun Kirstiä ei sunnuntai-iltana kuulunut kotiin, aloitettiin laajat etsinnät. Kirstin ruumis löydettiin seuraavana päivänä Pieksämäen asemaravintolan lähellä olevasta metsiköstä. Murhaaja oli yrittänyt piilottaa tytön ruumiin viemäriojaan. Lähistöllä näkyi kamppailun jälkiä, ja Kirstin kaulassa oli selvät kuristusjäljet. Poliisi epäili alusta lähtien 32-vuotiaasta talollisen poikaa, Onni Koivisto. Hänet oli pidätetty jo sunnuntaina taskuvarkaudesta, mutta kiinni otettaessa hänen vaatteissaan oli

verijälkiä. Kun Kirstin ruumis sitten löydettiin, oli pidätetty tunnustanut kuulusteluissa raiskanneensa ja tappaneensa tytön hetken mielijohteesta vain noin tunti ennen pidättämistään.¹⁰

Pieksämäellä raivostunut väkijoukko yritti useaan otteeseen kaapata Kirstin surmaajan viranomaisten käsistä. Lopulta poliisi joutui ampumaan ilmaan rauhoittaakseen tilanteen. Oikeudenkäyntiäkin jouduttiin lykäämään useaan otteeseen asiakirjojen puutteen takia. Oikeudenkäynti alkoi lopulta syyskuussa, ja silloinkin istunto pidettiin suljetuin ovin. Tuossa vaiheessa ihmisten pahin suuttumus oli kuitenkin ehtinyt laantua. Tuomaksen tavoin myös Onni tuomittiin murhasta kuolemaan. Raiskauksesta hänet tuomittiin kymmeneksi vuodeksi kuritushuoneeseen. Tuomiotaan syytetty kuunteli lehtien mukaan rauhallisen oloisena.¹¹

Sirkan ja Kirstin kohtalot muistuttivat hyvin paljon toisiaan. Molemmat olivat kotoisin samalta seudulta kuin tappajansa mutta eivät tunteneet näitä entuudestaan. Kummankin surma vaikutti sattumanvaraiselta. Molemmat olivat myös hyvin nuoria – Sirkka oli kuollessaan 17-vuotias ja Kirsti vasta 9-vuotias.¹² *Kouvolan Sanomien* lisäksi myös muut lehdet yhdistivät tapaukset nopeasti. Kuolemanrangaistusta puoltavissa kirjoituksissa Sirkan ja Kirstin murhia pidettiin todisteena siitä, etteivät kuritushuonerangaistukset olleet riittävän tehokkaita. Vastustavissa kirjoituksissa taas muistutettiin

kuolemanrangaistuksen peruuttamattomuudesta ja yhteiskuntaa raaistavasta vaikutuksesta.¹³

JULKISEN KESKUSTELUN AREENAT JA LÄHTEET

Käsittelen tässä kirjassa yksittäisiä, maailmansotien välisessä Suomessa tehtyjä henkirikoksia, joiden tekijöille vaadittiin julkisuudessa kuolemanrangaistusta. Pohdin, millainen tarina rikoksista julkisuudessa rakennettiin ja miten poliittiset valtasuhteet ja tavoitteet sekä lehdistössä tapahtuneet muutokset vaikuttivat rikosten julkiseen käsittelyyn. Lisäksi avaan sitä, keitä yhteiskunnallisia ja poliittisia vaikuttajia julkiseen keskusteluun osallistui ja miksi.

Lähteinä olen käyttänyt 1920–1930-luvuilla julkaistuja sanoma- ja aikakauslehtiä sekä arkkiveisuja. Sanomalehdet olivat maailmansotien välisessä Suomessa johtava tietolähde ja uutisten välittäjä. Näin ollen myös henkirikoksiin kohdistuneen julkisuuden määrä oli pitkälti kiinni lehdistön kiinnostuksesta. Sanomalehdet olivat myös keskeinen julkinen areena, jossa keskustelua kuolemanrangaistuksen käyttöönotosta käytiin. Toki keskustelua käytiin myös muissa julkisissa yhteyksissä, kuten kansalaisten itse organisoimissa kokoontumisissa, yhdistysten kokouksissa, erilaisissa painetuissa julkaisuissa ja jopa eduskunnassa. Henkirikosten ja

kuolemanrangaistusvaatimusten linkittymisessä toisiinsa sanomalehdistöllä oli kuitenkin ratkaiseva asema.

Keskustelu kuolemanrangaistuksen käyttöönoton tarpeellisuudesta oli saanut alkunsa jo 1920-luvun puolivälissä. Kiihkeimmillään keskustelu kuolemanrangaistuksesta kävi 1930-luvun puolivälissä, minkä osoittaa kuolemanrangaistus-sanan esiintyminen lehdistössä.¹⁴ Kolmekymmentäluvun alkupuolelle sijoittuu myös suurin osa tämän kirjan sivuilla käsiteltävistä henkirikoksista sekä suurin osa eduskunnassa tehdyistä, kuolemanrangaistusta koskevista lakialoitteista.

Hyödyntämäni lähteet ovat olleet niiden julkaisu-
hetkestä lähtien julkisia. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä, että niitä voisi lainata sellaisenaan ilman sen suurempia eettisiä valintoja. Tässä kirjassa käsitellyt rikokset saivat jo omana aikanaan paljon julkisuutta, ja niin uhrin kuin tekijät joutuivat suuren huomion kohteeksi traagisten tapahtumien seurauksena. Heidän kohtaloitaan ja elämäntarinoitaan avattiin ajan lehdissä laajasti valokuvien kera. Esimerkiksi Sirkan ja Kirstin murhasta kirjoitettiin niin uutisia, mielipidetekstejä kuin pakinoita. Tämän lisäksi lehdistö julkaisi pidätettyjen ja uhrien kuvat. Tapauksia käsiteltiin myös lehtien pääkirjoituksissa.

Tapausten käsittely saattoi olla hyvinkin tuomitsevaa ja yksityisyyttä loukkaavaa, eikä uhreilla ollut kuolemansa jälkeen minkäänlaista mahdollisuutta vaikuttaa siihen,

miten heistä kirjoitettiin, millaiseksi heidät julkisuudessa kuvailtiin ja millaisiin laajempiin yhteiskunnallisiin keskusteluihin heidät liitettiin. Lisäksi uhrien ja epäiltyjen läheiset ja omaiset joutuivat seuraamaan heidän elämäänsä mullistaneiden tapahtumien käsittelyä julkisuudessa. Tutkijana olen vastuussa tekemisistäni myös menneiden aikojen ihmisille. Ei siis ole yhdentekevää miten ja miksi kirjoitan vanhoista rikostapauksista. Vastuu eettisestä lähestymisestä ei vanhene.¹⁵

Käytän tässä kirjassa rikostapauksiin liittyvistä henkilöistä, kuten uhreista ja tuomituista tekijöistä, heidän omia nimiään. Nimien salaaminen ei ole mielekästä, sillä käyttämäni lähteet ovat julkisia ja oikeiden nimien löytäminen on verrattain helppoa. Useista tässä kirjassa käsitellyistä tapauksista on lisäksi kirjoitettu vuosien varrella niin paljon, että nimet ovat jo valmiiksi yleistä tietoa.

Lisäksi olen pohtinut tarkkaan sitä, mitä yksityiskohtia paljastan rikoksesta ja miten kuvailen niitä. Merkittävä osa tämän kirjan rikoksista on luonteeltaan arkaluonteisia, jolloin niiden kuvauksessa täytyy noudattaa erityistä harkintaa. Kuvaankin rikoksia vain sen verran kuin se tapauksen julkisen käsittelyn avaamiseksi ja ymmärtämiseksi on tarpeellista. Tragediaan johtaneet tekijät ja taustat ovat varmasti olleet paljon monisymppisempiä ja yksilöllisempiä kuin julkisuudessa esitetyt versiot antavat ymmärtää.

Pelkkä tapauksen mielenkiintoisuus ei ole riittävä syy käsitellä yksityisten ihmisten henkilökohtaista elämää ja sen traagista päätöstä. Kirjoitan menneistä rikoksista siksi, että niiden käsittely auttaa ymmärtämään, millaiset rikokset nousevat julkisuuteen ja miten ne liitetään kuolemanrangaistuksen kaltaisiin laajempiin poliittisiin ja yhteiskunnallisiin teemoihin. Historiallinen perspektiivi auttaa myös ymmärtämään niitä teemoja ja tapoja, jotka vaikuttavat myös nykypäivän medioiden tapoihin kirjoittaa kuohuttavista rikostapauksista. Se auttaa hahmottamaan, kuinka tapauksista kerrotaan julkisuudessa useita, osin jopa ristiriitaisia versioita erilaisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Historiallisten rikostapausten julkisuuteen perehtyminen auttaa myös näkemään, miten monet eri asiat julkisuuskuvaan vaikuttavat. Taustalla ei ole vain yksittäinen toimittaja tai toimitus. Kun historiantutkija tarkastelee sanomalehtiaineistoa, hän tarkastelee lähteitä, joiden muodostumiseen ovat vaikuttaneet niin asianosaisten eletty elämä, rikospäivän todelliset tapahtumat, silminnäkijöiden ja todistajien kertomukset, yhteisön tekemät tulkinnat, toimittajan raportit, puoluepoliittiset tavoitteet kuin yhteiskunnallisten vaikuttajien kannanotot sekä sanomalehdistön toimintaan vaikuttaneet journalistiset tavoitteet ja poliittiset valtasuhteet.

RAA'AT HENKIRIKOKSET OSANA KUOLEMANRANGAISTUS- KESKUSTELUA

Joka, surmaamisen aikomuksessa, vakain tuumin toiselta ottaa hengen, tuomittakoon murhasta kuolemanrangaistukseen taikka kuritushuoneeseen elinkaudeksi ja kansalaisluottamuksensa menettäneeksi.¹⁶

Toisen ihmisen surmaaminen on suurin valta, mitä yhteisöllä voi yksilöön olla. Mutta onko kuolemanrangaistuksessa kyse hirmuvallasta vai yhteisön oikeudesta?¹⁷ Kuolemanrangaistuksesta on käyty keskustelua puolesta ja vastaan vähintäänkin uuden ajan alusta asti, kun renessanssi ja humanistiset ajattelijat loivat pohjaa rangaistuksen kritiikille.¹⁸ Rangaistusmuotoon liittyy vahvaa symboliikkaa, suuria tunteita ja arvo- ja oman tunnonkysymyksiä, jolloin esimerkiksi tutkimustiedon kyky muuttaa mielipiteitä on rajallinen. Sen sijaan paljon julkisuutta saaneiden ja suuria tunteita herättäneiden henkirikosten kohdalla mahdollisuus vaikuttaa ihmisten mielipiteisiin voi olla hyvinkin suuri.

Kuten Valkealan oikeudenkäynti ja siellä Tuomas Nariselle annettu tuomio osoittavat, kuolemanrangaistus oli Suomessa voimassa 1920–1930-luvuilla. Siitä määräsi vuoden 1889 rikoslain luvun 21 ensimmäinen pykälä. Viimeisin teloitus oli kuitenkin toimeenpantu jo vuonna 1825. Lain voimassaolosta ja mahdollisuudesta

aloittaa teloitukset vallitsi hiljattain itsenäistyneessä valtiossa epäselvyys, joka heijastui myös oikeusoppineiden tulkintoihin.¹⁹

Suomalaiseen kuolemanrangaistuskeskusteluun vaikutti voimakkaasti vuoden 1918 sisällissodan verinen perintö ja nuoren valtion poliittinen kahtiajako. Kiivas keskustelu ilmensi nuoren valtion vallasta ja demokration tulevaisuudesta käytyä kamppailua jakaen voimakkaasti vasemmistoa ja oikeistoa muutenkin kireässä yhteiskunnallisessa ilmapiirissä. Kuolemantuomion kannattajien mielestä vain ankarimmalla mahdollisella rangaistuksella voitaisiin suojella kansalaisia kommunistien salajuonilta, kun taas vastustajat tulkitsivat vaatimukset ankarimman rangaistuksen käyttöönotosta pyrkimykseksi vaientaa poliittisesti eri mieltä olevat.²⁰

Kuolemanrangaistuskeskustelua kiihdytti myös 1920-luvun korkeat rikostilastot, joiden kohoamisen taustalla olivat muun muassa sisällissodan traumat sekä vuonna 1919 voimaan tullut kieltolaki ja sen myötä lisääntynyt alkoholin kulutus. Kuolemanrangaistuksen kannattajien keskuudessa korkeita rikostilastoja selitettiin muun muassa rikollisen luonteen periytyvyydellä, kun taas vastustajat korostivat yhteiskunnallisia syitä, kuten taloudellista epätasa-arvoa ja alkoholiin liittyviä sosiaalisia ongelmia.²¹

Vaikka kuolemanrangaistuksen kannattajat viittasivatkin usein korkeisiin rikostilastoihin, liittyivät suorat

rangaistusvaatimukset sen sijaan yleensä johonkin tiettyyn, kuohuttavaan henkirikokseen. Koko maata järkyttäneet rikostapaukset olivatkin sopivia hetkiä nostaa aihe keskusteluun yhä uudestaan. Yksittäiset rikokset vaikuttivat merkittävällä tavalla siihen, että kuolemanrangaistuksesta käytiin 1930-luvulla niinkin paljon keskustelua. Raa'at henkirikokset kiinnittivät yleisön huomion hetkeksi yksittäiseen uhriin, tekijään ja heidän yhteisöönsä, halusivat he sitä tai eivät.

Keskustelua ankarimmasta rangaistuksesta ei käyty kansallisessa tyhjiössä. Keskusteluun vaikuttivat maailmanpolitiikan kiristytvä tilanne, kansainväliset esimerkit kuolemanrangaistuksen käytöstä sekä kansainvälisen tutkimuksen näkemykset. Muiden maiden esimerkki liitettiin Suomessa usein näkemykseen kuolemanrangaistuksen ja sivistysvaltion suhteesta. Kuolemanrangaistusta vastustavissa kirjoituksissa viitattiin etenkin muihin Pohjoismaihin, joissa kuolemanrangaistuksesta oli käytännössä luovuttu mutta rikostilastot olivat huomattavasti Suomea alhaisemmat. Kuolemanrangaistuksen kannattajat taas pitivät etenkin Yhdysvaltoja, Britanniaa, Ranskaa ja Saksaa esimerkkinä siitä, kuinka ”sivistysmaissakin” kuolemanrangaistukselle oli edelleen käyttöä.²²

HENKIRIKOSTEN KULTA-AIKA

Sisällissodan jälkeinen Suomi oli henkirikostilastojen valossa väkivaltainen ja vaarallinen maa. Maassa käytiin myös kiivasta keskustelua kuolemanrangaistuksesta, etenkin kuohuttavien henkirikosten yhteydessä. Mutta miksi juuri tietyt rikokset nousivat julkisuuteen ja miksi vain osaan niistä liittyi vaatimuksia kuolemanrangaistuksesta? Mikä sai kiihdyksiin paitsi kansan syvät rivit myös sivistyneistön aina pappeja ja kansanedustajia myöten?

Historioitsija **Anna Huhtala** paneutuu kirjassaan yksittäisiin, maailmansotien välisessä Suomessa paljon huomiota saaneisiin henkirikoksiin, jotka usein olivat joko aseellisia ryöstöjä tai seksuaalirikoksia ja joiden vuoksi julkisuudessa vaadittiin kuolemanrangaistusta. Kirja kertoo, millaisia rikokset olivat, millainen tarina niistä julkisuudessa rakennettiin ja miten tunteet ja politiikka sekoittuivat toisiinsa.

Anna Huhtalan *Kuohuttava kuolemanrangaistus* kertoo, kuinka suomalaisia puhuttaneet väkivaltarikokset saivat tunteet ja politiikan sekoittumaan toisiinsa.

